

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia W Łodzi w sprawie z powództwa H. A. i M. A. przeciwko J. C. zasądził od J. C. solidarnie na rzecz H. A. i M. A. kwotę 17.304,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, oraz kwotę 6.993,06 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. (wyrok - k. 258; uzasadnienie – k. 261- 264v).

Wydając powyższy wyrok Sąd Rejonowy oparł się na ustaleniach faktycznych, które Sąd Okręgowy aprobuje i uznaje także za własne.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w sprawie tj.: art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych powoływanych przez pozwanego tj. dowodu z zeznań świadka I. P. oraz dowodu z uzupełniających zeznań świadka P. A., pomimo iż strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków, a dowody te zostały powołane na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w szczególności dotyczy to dowodu z zeznań I. P. powołanego na okoliczność nieprawidłowości w wystawianiu rachunków, z których powodowie wysuwają swoje roszczenia, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, a nie swobodny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego. Skarżący zarzucił również naruszenie art. 235 k.p.c. poprzez przeprowadzenie części postępowania dowodowego z wykorzystaniem instytucji sądu wezwanego wbrew woli pozwanego, a tym samym uniemożliwienie mu udziału w czynnościach przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie poprzez zadawanie pytań powodowi, co doprowadziło do naruszenia ogólnych reguł postępowania dowodowego w zakresie bezpośrednio, jawności oraz równości stron; oraz naruszenie prawa materialnego tj.: art. 750 k.c. przez zastosowanie tego przepisu w przedmiotowej sprawie i uznanie, iż strony łączyła ustna umowa o świadczenie usług, pomimo iż prawidłowe ustalenie stanu faktycznego powinno prowadzić do konkluzji, iż pomiędzy stronami nie istniał stosunek zobowiązaniowy. W konsekwencji czego skarżący o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych. (apelacja k. 268-275)

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 5 kwietnia 2019 roku strona powodowa wносиła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie na rzecz powodów od pozwanego kosztów procesu przed Sądem II instancji według zgodnie ze złożonym na rozprawie zestawieniem kosztów procesu (k. 303-303 v, zestawienie kosztów 300-301).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Zarzuty apelacji w zasadzie sprowadzają się do polemiki z prawidłowymi i logicznymi ustaleniami Sądu I instancji. Pozwany zarzucał Sądowi I instancji naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 k.p.c., kwestionując prawidłowość ustaleń Sądu w zakresie wykonywania przez powodów przez podwykonawcę na rzecz pozwanego usług dentystrycznych w postaci wstawienia implantów.

Otóż zgodnie ze swobodną zasadą oceny dowodów Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Powołany przepis stanowi wyraz obowiązującej w procedurze cywilnej zasady swobodnej oceny dowodów. Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. W niektórych przypadkach ustawodawca „narzuca” określoną moc dowodową danego środka (np. art. 11, 246, 247 k.p.c.). Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność

danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 132 i n.). Przy czym swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Czynniki ustawowe ograniczają sąd w możliwości dokonania oceny jedynie tych dowodów, które zostały prawidłowo przeprowadzone, według reguł określonych przez ustawodawcę, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (post. SN z 11.7.2002 r., IV CKN 1218/00, Legalis; wyrok SN z 9.3.2005 r., III CK 271/04, Legalis). Oznacza to, że przy ocenie mocy i wiarygodności dowodów sąd bierze pod rozwagę nie tylko "materiał dowodowy", ale także wyjaśnienia informacyjne stron, oświadczenia, zarzuty przez nie zgłaszane, zachowanie się stron podczas procesu przejawiające się np. w odmowie lub utrudnieniach w przeprowadzeniu dowodów, itp. (wyr. SN z 24.3.1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, Nr 10, poz. 382). W kontekście przedstawionych rozważań, Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe ustalenie przez Sąd I instancji, który prawidłowo ocenił, iż strony łączyła ustna umowa, która polegała na tym, że współpracownik, a zarazem syn powodów P. A. przeprowadzał u klientów pozwanego na jego zlecenie w jego klinice zabiegi stomatologiczne chirurgiczne oraz protetyczne, będąca de facto umową o świadczenie usług. Jak wynika z dowodów osobowych i dokumentów w postaci email P. A. wykonywał usługi związane z zabiegami chirurgicznymi wobec pacjentów pozwanego. Słusznie ocenił zatem Sąd Rejonowy, że pozwanego z powodami łączyła umowa o świadczeniu usług w rozumieniu art. 750 k.c. Zgodnie z art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. W związku z powyższym do umowy tej stosuje się przepisy o zleceniu uregulowane w k.c. w art. 734 i następnym. Za wykonaną pracę zgodnie z art. 735 k.c. należy się wynagrodzenie wskazane w umowie. Trafnie zauważa, Sąd Rejonowy, że umowa nie miała formy pisemnej, ale przez dłuższy czas współpracy pozwany tego nie kwestionował, i przez okres od 2012 r. do połowy 2014 r. pozwany regulował na bieżąco swoje należności z wynikających rachunków wystawianych przez stronę powodową. Na potwierdzenie powyższych twierdzeń powodowie przedstawili dowody z dokumentów i źródeł osobowych, ocenionych przez Sąd Rejonowy logicznie i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego. Natomiast pozwany mimo kwestionowania ich, nie podjął inicjatywy dowodowej przed Sądem I instancji, mimo ciężącego na nim obowiązku zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. Natomiast zgłoszone przez niego wnioski dowodowe po zamknięciu rozprawy słusznie zostały oddalone przez Sąd I instancji. Zgodnie bowiem z art. 207 § 6 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Natomiast zgodnie z art. 217 k.p.c., którego naruszenie w zw. z art. 227 k.p.c. skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu, strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Ale zgodnie z § 2 i 3 tego przepisu Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija również twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. W kontekście powyższych przepisów należy ocenić, że Sąd Rejonowy nie tylko nie naruszył tych przepisów oddalając sprekludowane wnioski dowodowe pozwanego, który w toku procesu pozostawał bierny, ale również postąpił w jedyny możliwie prawidłowy sposób. Oddalił bowiem niczym nie uzasadnione spóźnione wnioski, dążące do opóźnienia rozpoznania sprawy (W tym wnioski o powtórzenie przesłuchania powoda, na którym mógł być powód obecny). Przy czym pozwany niczym nie uzasadniał niemożności powołania tychże wniosków w odpowiednim terminie. Wskazać tu również trzeba, iż Sąd Rejonowy nie naruszył wbrew twierdzeniu pozwanego art. 235 k.p.c. dopuszczając do przesłuchania strony powodowej w drodze odezwy sądowej. Jak bowiem wynika z akt sprawy powodowie zamieszkiwali w odległości powyżej 50 km. od siedziby Sądu Rejonowego a powód był osobą starszą. Natomiast pozwany miała możliwość uczestniczenia w tej czynności z czego nie skorzystał.

Reasumując w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy dokonał prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, zgodnie z zasadami swobodnej oceny tegoż materiału, które to ustalenia Sąd Okręgowy przyjmuje jako swoje. Wobec czego działając w oparciu o przepisy 750 k.c. w zw. z art. 735 k.c. należało powództwo uwzględnić w całości.

Wobec powyższego, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od stron przegrywającej postępowanie apelacyjne – pozwanego na rzecz powód koszty niezbędne do dochodzenia swoich praw tj. koszty stawiennictwa w Sądzie Okręgowym – dojazdu 501,48 zł oraz koszty pełnomocnika z wyboru reprezentującego powodów w postępowaniu apelacyjnym, ustalone na podstawie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804; zm.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1667.).

Jolanta Jachowicz Bartosz Kaźmierak Magdalena Rychter-Raj